

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. tammikuuta 2022
(OR. en)

5325/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0004 (NLE)

EDUC 12
ENV 41
CLIMA 16
SOC 25
SUSTDEV 7
JEUN 7
RECH 19

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	14. tammikuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 11 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI ympäristökestävyyttä koskevasta oppimisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 11 final.

Liite: COM(2022) 11 final

Bryssel 14.1.2022
COM(2022) 11 final

2022/0004 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

ympäristökestävyyttä koskevasta oppimisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2022) 3 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Ilmastoneutraaliuden saavuttaminen ensimmäisenä maanosana on aikamme suurin haaste ja mahdollisuus. Se edellyttää määrätietoisia toimia jo nyt.

Ursula von der Leyen, poliittiset suuntaviivat

Olemme kriittisessä vaiheessa: ihmisen toiminta on aiheuttanut lähes korjaamatonta vahinkoa planeetallemme, olemassaolomme ja hyvinvointimme lähteelle. Jotta voimme menestyä tulevaisuudessa, tarvitsemme kiireesti yhteisiä ja yksilöllisiä toimia yhteiskuntamme ja taloutemme saattamiseksi kestävälle tielle. Nuoret ovat olleet erityisen äänekkäitä ja aktiivisia vaatien muutosta ja kehottaen viranomaisia toimimaan kiireesti ilmaston ja ympäristön suojelemiseksi nykyisiä ja tulevia sukupolvia varten. Monet ovat sitä mieltä, että koulu ei anna heille riittävää käsitystä ilmastomuutoksesta, ympäristöstä eikä siitä, miten elää ja toimia entistä kestävämmiin¹.

Komissio on puheenjohtaja von der Leyenin johdolla esittänyt Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa kunnianhimoisen strategian kestävyiden ja koko taloudessa ja yhteiskunnassa tarvittavien muutosten toteuttamiseksi. Kestävä kehitys on yksi Euroopan unionin keskeisistä periaatteista, ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttaminen on yksi unionin sisä- ja ulkopoliittikan ensisijaisista tavoitteista. EU pyrkii oikeudenmukaiseen ja osallistavaan vihreään siirtymään yhdenmukaistamalla toimia useilla politiikan aloilla, mukaan luettuina energia, ympäristö, liikkuvuus ja maatalous. **Kaikkien alojen tavoin myös koulutuksen alalla on toimittava ilmastohätätilaan ja planeetan kriisiin vastaamiseksi – sekä omassa toiminnassa että ennen kaikkea siinä, miten se valmentaa oppijoita tulevaisuuteen.**

Eurooppalaista koulutusalueutta koskevassa tiedonannossa², Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa³ ja muissa keskeisissä aloitteissa⁴ tunnustetaan koulutuksen keskeinen merkitys vihreässä siirtymässä. Kaikenikäisten oppijoiden on kyettävä kehittämään tietojaan, taitojaan ja asenteitaan, jotta he voivat elää kestävämmiin, muuttaa kulutus- ja tuotantomalleja, omaksua terveempiä elämäntapoja ja edistää yhteiskuntien muutosta yksilöllisesti ja yhdessä.

Tämän saavuttaminen edellyttää elinikäisen oppimisen lähestymistapaa ympäristökestävyiden oppimiseksi käytännöllisillä, osallistavilla ja toiminnallisilla oppimistavoilla, joilla edistetään i) tietämystä, ymmärrystä ja kriittistä ajattelua (kognitiivinen oppiminen), ii) käytännön taitojen kehittämistä (soveltava oppiminen) ja iii) empatiaa, solidaarisuutta ja luonnosta huolehtimista (sosioemotionaalinen oppiminen). Tarvitaan monialaisia lähestymistapoja, jotta oppijat ymmärtävät taloudellisten, sosiaalisten ja luonnollisten järjestelmien keskinäiset yhteydet.

Ympäristökestävyiden oppimiseen liittyvät haasteet

Ilmastomuutosta, biodiversiteettiä ja kestävyttä koskevia aloitteita ja toimia toteutetaan yhä enemmän kaikkialla Euroopassa varhaiskasvatuksessa, kouluissa, ammatillisessa koulutuksessa, korkea-asteen koulutuksessa ja yhteisöorganisaatioissa. Monissa maissa on toimintapolitiikkoja ja strategioita, jotka liittyvät ympäristö- ja kestävyyskoulutukseen, ja yhtä toimivia käsitteitä, kuten kestävä kehitys edistävää koulutus ja globaalikompetenssi.

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2224>

² COM(2020) 625 final.

³ COM(2019) 640 final.

⁴ EU:n biodiversiteettistrategia, eurooppalainen ilmastopuolitus, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari, EU:n osaamisohjelma ja neuvoston päätöslauselma eurooppalaisesta koulutusalueesta (2021–2030).

Vuosikymmenten ponnisteluista ja aloitteista huolimatta **ympäristökestävyyttä koskeva oppiminen ei vielä ole järjestelmällinen piirre EU:n politiikassa ja käytännössä.**

Harva maa on tehnyt elinikäisestä oppimisesta kestävyuden johtavan periaatteen koulutuksessa. Koko potentiaalin kehittämiseksi ympäristökestävyyttä koskevaa oppimista ja opetusta on tapahduttava koulujen ja korkeakoulujen lisäksi järjestelmän kaikissa osissa (virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen) ja kaikilla tasoilla (varhaislapsuudesta aikuisuuteen ja ikääntyneisyyteen).

Mailla on usein vaikeuksia panna täytäntöön ja seurata ympäristökestävyyttä koskevaan koulutukseen liittyviä toimintapolitiikkoja. Niiltä puuttuvat usein erityistavoitteet, toimet, indikaattorit ja selkeä visio. Ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen monialaisuus, oppijakeskeisen pedagogiikan tarve, uudet lähestymistavat arviointiin, organisaatiomuutokset ja yhteisökumppanuudet voivat olla ristiriidassa koulutuksen vakiintuneiden kulttuurien ja normien kanssa.

Ympäristökestävyyden, biodiversiteetti mukaan luettuna, käsittely opetussuunnitelmissa on tällä hetkellä hajanaista, eikä sitä voida pitää kattavana useimmissa jäsenvaltioissa. Harva maa viittaa erityisesti kestävyysosaamiseen, siihen liittyviin oppimistavoitteisiin ja siihen, miten niitä olisi arvioitava. Ympäristö- ja kestävyysasiat sisältyvät usein tieteeseen ja maantieteeseen, mutta kaikki oppiaineet ja niiden yhdistelmät voivat auttaa oppijoita ymmärtämään näitä asioita.

Monet opettajat eri puolilla Eurooppaa opettavat jo aktiivisesti ympäristökestävyyttä tai pyrkivät opettamaan sitä. Samalla monet toteavat, että heiltä puuttuu asiantuntemusta ja koulutusta erityisesti monialaisista lähestymistavoista, aktiivisesta pedagogiikasta ja tästä haastavasta aiheesta.

Koko oppilaitosta koskevat lähestymistavat, joissa kestävyys on sisällytetty kaikkiin prosesseihin ja toimiin, eivät ole vielä yleisiä oppilaitoksissa, mikä johtuu myös riittämättömästä rahoituksesta ja tuesta. Oppilaitoksilta puuttuu usein tietoa ja välineitä, joilla seurata kestävyysaloitteiden ja -toimien tehokkuutta.

Perusteellisen muutoksen toteuttaminen

Yhä useammat ympäristökestävyyteen liittyvät hankkeet ja ohjelmat kertovat kasvavasta kiinnostuksesta ja sitoutumisesta sitä koskeviin kysymyksiin. Monet aloitteet jäävät kuitenkin ajallisesti ja laajuudeltaan rajallisiksi. Kun otetaan huomioon ilmasto- ja biodiversiteettikriisien kiireellisyys, on aika toteuttaa merkittävä muutos ja siirtyä yksittäisistä aloitteista koulutuksen perusteelliseen ja systeemiseen muutokseen.

Ympäristökestävyyden sisällyttäminen kaikkiin koulutuspolitiikkoihin, -ohjelmiin ja -prosesseihin on tärkeää vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen kehittämiseksi. Toimia tarvitaan vertikaalisesti, yksilöistä laitoksiin ja järjestelmiin, ja myös horisontaalisesti, mikä tarkoittaa, että kaikkien koulutuksen sidosryhmien on tehtävä yhteistyötä synergiassa sen varmistamiseksi, että **kestävyys liitetään tiiviisti osaksi opiskelijan koko oppimiskokemusta.**

On kehitettävä **lyhyen aikavälin toimenpiteitä** ja jatkettava oppilaitosten ja opettajien tukemista sekä autettava oppijoita kehittämään vihreän siirtymän edellyttämiä taitoja ja ajattelutapoja. **Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä** kaikilla koulutuksen uudistustoimilla olisi tuettava vihreämmän ja kestävämmän tulevaisuuden edellyttämiä muutoksia ja sopeuduttava niihin.

Tämän ehdotuksen valmisteluun liittyvissä kuulemisissa ja tutkimusnäytössä on korostunut se, että ympäristökestävyyden täydellinen sisällyttäminen koulutukseen edellyttää toimia useilla aloilla.

Tehokas ympäristökestävyyden oppiminen

- alkaa varhaiskasvatuksesta
- noudattaa elinikäisen oppimisen lähestymistapaa
- luo tukea antavia oppimisympäristöjä, joissa koko oppilaitos toimii aktiivisesti kestäväyden edistämiseksi
- on oppijakeskeistä, innostavaa ja myönteistä ja perustuu todellisiin kokemuksiin
- tukee opettajia, myös johtoryhmiä, opettamaan ja toimimaan kestäväyden edistämiseksi
- edistää yhteistyötä ja kumppanuuksia paikallisissa ja laajemmissa yhteisöissä
- ottaa nuoret mukaan mielekkäällä tavalla
- kehittää kestävyysosaamista
- perustuu vahvoihin toimintapolitiikkoihin.

Ympäristökestävyyttä koskevalla oppimisella ja opetuksella voidaan antaa täysi tuki muille koulutusalan ohjelmille, jotka koskevat osallisuutta, laatua, innovointia, kansainvälistymistä ja opiskelijalähtöistä oppimista. **Sillä on runsaasti potentiaalia, ja se on erinomainen tilaisuus tehdä oppimisesta merkityksellisempää, motivoida oppijoita ja opettajia sekä kehittää osaamista, jota tarvitaan elämässä ja työssä yhä enemmän.**

(1) Ehdotetun suosituksen tavoitteet

Komission ehdotuksen tavoitteena on

- esittää näkemys ja yhteisymmärrys EU:n tasolla niistä perusteellisista muutoksista, joita vihreä siirtymä edellyttää koulutuksessa,
- kehittää johdonmukainen lähestymistapa niihin taitoihin, osaamiseen ja asenteisiin, joiden mukaan ihmisten on toimittava, eletävä ja työskenneltävä kestävästi, ja vahvistaa elinikäisen oppimisen merkitystä sen varmistamiseksi, että kaikki nuorista aikuisiin voivat hankkia tällaiset taidot ja osaamisen,
- helpottaa poliittisten päättäjien, tutkijoiden ja opettajien asiantuntemuksen ja parhaiden käytäntöjen jakamista järjestelmä- ja oppilaitostasolla,
- tukea EU:n tason aloitteita, joilla edistetään ympäristökestävyyttä koskevaa oppimista, sekä
- edistää investointeja edellä mainituille aloille.

(2) Kansainvälinen ulottuvuus

Vaikka ehdotuksessa keskitytään täysin EU:n tavoitteisiin ja painopisteisiin Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseksi, se **perustuu kansainvälisen tason työhön ja täydentää sitä**. Sillä kannustetaan jäsenvaltioita ja sidosryhmiä toteuttamaan enemmän yhteisiä toimia, joilla edistetään Unescon toimintaohjelmaa, erityisesti **kestävää kehitystä edistävän koulutuksen etenemissuunnitelmaa vuoteen 2030**, ja sillä tuetaan **EU:n sitoutumista YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelmaan**, joka on maailman kestävä kehitystä koskeva suunnitelma.

- (3) Täydentävyys ja synergiat muiden EU:n koulutusaloitteiden kanssa
- tiedonanto eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä⁵,
 - neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)⁶,
 - tiedonanto uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta tutkimusta ja innovointia varten⁷,
 - neuvoston suositus Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta⁸,
 - Euroopan osaamishjelma kestävän kilpailukyvyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi⁹,
 - neuvoston suositus kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta¹⁰,
 - digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma (2021–2027)¹¹,
 - neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista¹²,
 - neuvoston päätelmät eurooppalaisista yliopistoista¹³,
 - tulevat Erasmus+ -ohjelman teacher academies -toiminnot¹⁴,
 - EU:n varhaiskasvatuksen laatupuitteet¹⁵,
 - ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalitio¹⁶,
 - ehdotus neuvoston suositukseksi eurooppalaisesta lähestymistavasta mikrotutkintoihin elinikäisen oppimisen ja työllistettävyyden tukemiseksi¹⁷,
 - tuleva yliopistoja koskeva eurooppalainen strategia,
 - tuleva ehdotus neuvoston suositukseksi siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakoulu yhteistyön tukemiseksi.
- (4) Johdonmukaisuus suhteessa muuhun politiikkaan
- tiedonanto Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta¹⁸,
 - vuoteen 2030 ulottuva biodiversiteettistrategia¹⁹,
 - NextGenerationEU-elpymissuunnitelma²⁰,

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ Neuvoston päätöslauselma 2021/C 66/01.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=GA>

⁸ <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/1a0df8ff-5313-11ec-91ac-01aa75ed71a1>

⁹ COM(2020) 274 final.

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN)

¹¹ COM(2020) 624 final.

¹² Neuvoston suositus 2018/C 189/01.

¹³ Neuvoston päätelmät 2021/C 221/03.

¹⁴ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/fi/node/64>

¹⁵ Neuvoston suositus 2019/C 189/4.

¹⁶ Ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalitio: https://education-for-climate.ec.europa.eu/_fi

¹⁷ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/a-european-approach-to-micro-credentials_fi

¹⁸ COM(2019) 640 final.

¹⁹ COM(2020) 380 final.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_fi

- eurooppalainen ilmastopimusaloite²¹,
- uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma²²,
- Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari²³,
- vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030²⁴,
- uusi eurooppalainen Bauhaus -tiedonanto²⁵,
- eurooppalainen lapsitakuu²⁶,
- tiedonanto uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta²⁷,
- neuvoston päätelmät eurooppalaisen tutkimusalueen tulevasta hallinnoinnista²⁸,
- uusi kuluttaja-asioiden toimintaohjelma²⁹.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotettu neuvoston suositus on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan mukainen. Aloitteessa ei ehdoteta EU:n sääntelyvallan laajentamista tai sitovia velvoitteita jäsenvaltioille. Jäsenvaltiot päättävät kansallisten olosuhteidensa mukaisesti, miten ne panevat neuvoston suosituksen täytäntöön.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Tämä ehdotus on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 5 artiklan 3 kohdassa säädetyn toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Jäsenvaltioilla on omat kulttuurinsa ja lainsäädäntönsä oppimisen suunnittelua ja järjestämistä varten. Jäsenvaltiot vastaavat opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmiensä organisoinnista. Samalla näyttö osoittaa, että niillä on yhteisiä ongelmia, jotka koskevat niiden koulutusjärjestelmien valmiutta muun muassa vihreään ja digitaaliseen siirtymään.

Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ehdotuksessa hahmotellaan etenemistapaa ympäristökestävyyttä koskevalle koulutukselle ja annetaan tätä varten suosituksia.

• Suhteellisuusperiaate

Tämä ehdotus on SEU-sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Tämän ehdotuksen neuvoston suositukseksi sisältö tai muoto ei ylitä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden tekemät sitoumukset ovat luonteeltaan vapaaehtoisia, ja kukin jäsenvaltio voi vapaasti päättää, millaisen lähestymistavan se omaksuu.

• Toimintatavan valinta

²¹ COM(2020) 788 final.

²² COM(2020) 98 final.

²³ COM(2017) 250.

²⁴ COM(2021) 101 final.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/qanda_21_4627

²⁶ Neuvoston suositus (EU) 2021/1004.

²⁷ COM(2020) 628 final.

²⁸ Neuvoston päätelmät 13567/20.

²⁹ COM(2020) 696 final.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 ja 166 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi tässä sopimuksessa määrätään, että neuvosto antaa komission ehdotuksesta suosituksia.

Neuvoston suositus on asianmukainen väline yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla, jolla EU:lla on tukivastuu, ja se on väline, jota on usein käytetty EU:n toimissa näillä aloilla. Oikeudellisena välineenä se on osoitus jäsenvaltioiden sitoutumisesta esitettyihin toimenpiteisiin ja tarjoaa vahvemman poliittisen perustan tämän alan yhteistyölle kunnioittaen samalla täysin jäsenvaltioiden toimivaltaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Ei sovelleta.

• Sidosryhmien kuuleminen

Tietoja ehdotusta varten kerättiin ympäristökestävyyttä koskevasta oppimisesta 18. kesäkuuta – 24. syyskuuta 2021 järjestetyssä julkisessa kuulemisessa (1 352 vastausta ja 96 kannanottoa) sekä kohdennetuissa jäsenvaltioiden, kansalaisjärjestöjen, opettajien ja muiden kouluttajien, opiskelijoiden ja nuorten edustajien sekä muiden alan eurooppalaisten sidosryhmien ja asiantuntijoiden kuulemisissa.

• Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Tietojen keräämiseksi ehdotusta varten teetettiin kolme tutkimusta: i) jäsenvaltioiden opetussuunnitelmien, toimintapolitiikkojen ja muiden toimenpiteiden kartoitus, mukaan luettuina kirjallisuuskatsaus, kansallinen ja poliittinen tutkimuskartoitus, koulujen opetussuunnitelmien tarkastelu, opettajille tehty kyselytutkimus, tapaustutkimukset ja kohderyhmät, ii) ympäristökestävyyttä koskevaan oppimiseen liittyvien Erasmus+ -ohjelman hankkeiden kartoitus ja iii) tutkimus kestävästä kehityksestä koskevasta koulutuksesta covid-19:n sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän yhteydessä.

• Vaikutustenarviointi

Ehdotettujen toimien jäsenvaltioiden aloitteita täydentävän ja vapaaehtoisen luonteen sekä odotettavissa olevien vaikutusten laajuuden vuoksi vaikutustenarviointia ei tehty. Ehdotusta laadittaessa käytettiin apuna tutkimuksia, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kuulemista ja julkista kuulemista. Ehdotus tukee täysin EU:n sitoutumista YK:n kestävästä kehityksestä tavoitteiden saavuttamiseen.

• Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Ei sovelleta.

• Perusoikeudet

Tässä ehdotuksessa neuvoston suositukseksi kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita eli 8 artiklassa vahvistettua oikeutta henkilötietojen suojaan ja 14 artiklassa vahvistettua oikeutta koulutukseen.

Toimenpiteet toteutetaan henkilötietojen suojaan koskevan unionin lainsäädännön, erityisesti luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta

liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679³⁰ (yleinen tietosuoja-asetus) mukaisesti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Aloitteeseen ei tarvita lisävaroja EU:n budjetista.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Täytäntöönpanon tukemiseksi komissio ehdottaa, että yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kehitetään näyttöön, vertaisoppimiseen ja hyvien toimintatapojen yksilöintiin perustuvaa tutkimusta, ohjausmateriaalia ja muuta aineistoa.

Komissio aikoo laatia kertomuksen neuvoston suosituksen käytöstä osana eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Suosituksen ja komission yksiköiden valmisteluasiakirjan pääpiirteet**

Neuvoston suositusluonnoksessa ehdotetaan ohjeita ja toimia, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa ympäristökestävyyden sisällyttämiseksi koulutukseen ja kaikkien oppijoiden kestävyysosaamisen kehittämiseksi. Siinä esitetään Euroopan komission sitoumus täydentää ja tukea toimia tällä alalla. Mukana olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa kuvataan tuoretta tutkimusnäyttöä ja sidosryhmien mielipiteitä sekä esitetään yksityiskohtaisia tietoja uudesta eurooppalaisesta kestävä kehityksen osaamiskehyksestä.

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679.

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS**ympäristökestävyyttä koskevasta oppimisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa³¹ ja vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa³² korostetaan koulujen, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten keskeistä roolia oppijoiden, vanhempien, opettajien³³ ja laajemman yhteisön saamiseksi mukaan vihreän siirtymän edellyttämiin muutoksiin.
- (2) YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa ja erityisesti tavoitteessa 4.7 kehoitetaan kaikki oppijoita hankkimaan vuoteen 2030 mennessä kestävän kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot esimerkiksi kestävästä kehityksestä ja kestäviä elämäntapoja, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuurin edistämistä, maailmankansalaisuutta sekä kulttuurien monimuotoisuutta ja kulttuurin osuutta kestävässä kehityksessä arvostavan koulutuksen kautta.
- (3) Tiedonannoissa eurooppalaisesta koulutusalueesta³⁴, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista³⁵ ja uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta tutkimusta ja innovointia varten³⁶ vaaditaan koulutuspolitiikan ja investointien suuntaamista kohti osallistavaa vihreää ja digitaalista siirtymää tulevaa selviytymiskykyä ja vaurautta ajatellen.
- (4) Elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevassa eurooppalaisessa viitekehyksessä³⁷ määriteltyjen avaintaitojen tarkoituksena on tukea ihmisiä kaikkialla Euroopassa, jotta he voivat hankkia taitoja ja osaamista, joita tarvitaan itsensä toteuttamista, terveyttä, työllistävyyttä ja sosiaalista osallisuutta varten nopean ja perusteellisen muutoksen aikana.

³¹ COM(2019) 640 final.

³² COM(2020) 380 final.

³³ Tässä suosituksessa opettajiin kuuluvat opettajat (joilla on kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaan opettajan tai vastaavan asema) ja kouluttajat (kaikki, jotka suorittavat yhtä tai useampaa teoreettiseen tai käytännön koulutukseen liittyvää toimintaa oppilaitoksessa tai työpaikalla). Tämä kattaa yleissivistävän ja korkea-asteen koulutuksen opettajat, ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen opettajat ja kouluttajat sekä varhaiskasvatuksen ammatilliset ja aikuiskouluttajat.

³⁴ COM(2020) 625 final.

³⁵ [Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari | Euroopan komissio \(europa.eu\)](#).

³⁶ COM(2020) 628 final.

³⁷ EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1–13, liite.

- (5) Euroopan osaamisohjelmassa³⁸ ilmaistiin tuki työmarkkinoiden vihreiden ydintaitojen kehittämiseksi, jotta voidaan luoda ympäristötietoisten ammattilaisten ja vihreän talouden toimijoiden sukupolvi ja integroida ympäristö- ja ilmastonäkökohdat kouluihin, korkeakoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja tutkimukseen. Eurooppa tarvitsee erittäin päteviä ammattilaisia tukemaan vihreää siirtymää, jotta se nousisi maailman johtavaksi alueeksi kestävä teknologian alalla.
- (6) Kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta annetussa neuvoston suosituksessa³⁹ tunnustetaan ammatillisen koulutuksen ratkaiseva merkitys digitaalisessa ja vihreässä siirtymässä.
- (7) Eurooppalaisessa ilmastopöytäkirjassa kehoitetaan yksilöitä, yhteisöjä ja organisaatioita osallistumaan ilmastotoimiin ja rakentamaan vihreää Eurooppaa tarjoamalla mahdollisuuksia oppia ilmastomuutoksesta, kehittää ja toteuttaa ratkaisuja ja olla yhteydessä muihin, jotta ratkaisujen vaikutus voidaan moninkertaistaa.
- (8) Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmassa⁴⁰ esitetään visio laadukkaasta, osallistavasta ja esteettömästä eurooppalaisesta digitaalisesta koulutuksesta, korostetaan digitaalitekniikan merkitystä vihreän siirtymän tehokkaana mahdollistajana ja edistetään samalla siirtymistä kohti kestävää käyttäytymistä digitaalisten tuotteiden kehittämisessä ja käytössä.
- (9) Uusi eurooppalainen Bauhaus tuo Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan kulttuurisen ja luovan ulottuvuuden sekä pyrkii osoittamaan, miten kestävä innovointi tarjoaa konkreettisia ja myönteisiä muutoksia jokapäiväisessä elämässämme, myös koulurakennuksissa ja muissa oppimisympäristöissä.
- (10) Unesco on kestävä kehitys edistävän koulutuksen ohjelmallaan pyrkinyt tekemään koulutuksesta keskeisemmän ja näkyvämmän osan kansainvälisiä toimia, joilla vastataan ilmastokriisiin, ja saavuttamaan kestävä kehityksen tavoitteet, erityisesti kestävä kehitys edistävää koulutusta koskevan tavoitteen 4.7. Ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen ja Pariisin sopimuksen nojalla osapuolet sitoutuvat edistämään ilmastomuutokseen liittyvää koulutusta, yleistä tietoisuutta, yleisön osallistumista ja tiedon julkista saatavuutta sekä tekemään niihin liittyvää yhteistyötä.
- (11) OECD:n tiedot⁴¹ vuodelta 2018 osoittavat, että 15-vuotiaat ovat hyvin tietoisia ilmastomuutoksesta ja ympäristökriisistä sekä tarpeesta puuttua niihin. Samat tiedot osoittavat kuitenkin, että huomattavasti harvempi opiskelija tuntee tarvetta toimia todellisen muutoksen aikaansaamiseksi. Ympäristöstä ja globaalista kriisistä oppiminen voi johtaa siihen, että oppilaat ja opiskelijat tuntevat olonsa lannistuneeksi ja voimattomaksi, mitä virheelliset tiedot ja disinformaatio pahentavat.
- (12) Koulutusjärjestelmillä ja oppilaitoksilla on velvollisuus vastata nuorison voimistuvaan ääneen ilmasto- ja biodiversiteettikriiseissä ja ottaa nuoret mukaan ympäristökestävyyttä koskevaan oppimiseen liittyvien ratkaisujen suunnitteluun.
- (13) Covid-19-pandemia on korostanut sekä läheisiä yhteyksiämme luontoon että koulutusjärjestelmiämme. On opittu uusista koulutusmahdollisuuksista, kuten oppimisesta eri ympäristöissä (myös verkossa), oppijoiden sitoutumisesta ja

³⁸ COM(2020) 274 final.

³⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN)

⁴⁰ COM(2020) 624 final.

⁴¹ OECD (2020), Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? PISA 2018, Volume VI.

itsenäisyydestä sekä virallisen oppimisen ja laajemman yhteisön välisistä yhteyksistä. Pandemia on myös lisännyt pitkäaikaista huolta lasten ja nuorten fyysisestä, henkisestä ja emotionaalista hyvinvoinnista.

- (14) Yksittäiset varhaiskasvatustilat, koulut, korkeakoulut, tutkimusorganisaatiot, ammatillisen koulutuksen tarjoajat ja paikallisyhteisöt toimivat yhä aktiivisemmin ilmasto- ja biodiversiteettikriisissä. Kestävyys ei kuitenkaan vielä ole systeeminen osa koulutusta EU:ssa.
- (15) Monet opettajat eivät saa tukea, asiantuntemusta tai koulutusmahdollisuuksia ympäristökestävyyden sisällyttämiseksi opetuskäytäntöihinsä. He kokevat usein, ettei heillä ole riittävästi valmiuksia käsitellä ekoahdistusta ja ekopessimismisiä eikä auttaa oppijoita käsittelemään ilmasto- ja ympäristökysymyksiä myönteisesti.
- (16) Koko laitosta koskevat, kaikki toiminta-alueet kattavat lähestymistavat kestävyteen eivät ole vielä yleisiä. Tällaisiin lähestymistapoihin voivat sisältyä opetus ja oppiminen, tutkimus ja innovointi sekä tilat ja toiminnot. Niiden pitäisi sitouttaa opiskelijoita, henkilöstöä, vanhempia sekä paikallisia ja laajempia yhteisöjä.
- (17) On tutkittava edelleen mahdollisuuksia täydentää ja vahvistaa muita koulutusalan ohjelmia. Ympäristökestävyyttä koskevalla opetuksella ja oppimisella voidaan tukea kattavasti hyvinvointia ja osallisuutta, maailmanlaajuisia yhteisvastuuta, opiskelijakeskeistä oppimista, tutkimusta ja innovointia sekä digitaalista muutosta koskevia toimintapolitiikkoja ja ohjelmia.
- (18) Koulutusulottuvuutta ei ole sisällytetty järjestelmällisesti muihin vihreää siirtymää ja kestävyttä koskeviin toimintapolitiikkoihin. Koulutuksen integrointi näihin toimintapolitiikkoihin voi tukea niiden täytäntöönpanoa, yhdistää yhteiskunnan ja talouden eri aloja sekä sisällyttää kestävyden tehokkaasti koulutukseen.
- (19) Tässä suosituksessa otetaan kaikilta osin huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.

SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOT

- (1) tehostavat kiireesti toimia, joilla tuetaan koulutusjärjestelmiä, vihreän siirtymän edistämiseksi, jotta kaikenikäiset ja -taustaiset oppijat voivat saada laadukasta ja osallistavaa koulutusta ilmastonmuutoksesta, biodiversiteetistä ja kestävydestä;
- (2) asettavat ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen koulutuspolitiikan ja -ohjelmien painopistealueeksi, jotta voidaan mahdollistaa alan osallistuminen vihreään siirtymään ja tukea sitä; kehittävät kokonaisvaltaisen ja yhteistyöhön perustuvan lähestymistavan ympäristökestävyyttä koskevaan oppimiseen, johon osallistuvat kaikki koulutusjärjestelmän elimet, organisaatiot ja toimijat;
- (3) tarjoavat erilaisia oppimismahdollisuuksia eri ympäristöissä varhaislapsuudesta aikuisoppimiseen, jotta kaikki ihmiset voivat valmistautua vihreään siirtymään, osallistua siihen aktiivisesti ja toimia ympäristön kannalta kestäväksi ja ilmastoneutraalin kiertotalouden ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan hyväksi;
- (4) harkitsevat seuraavia toimenpiteitä järjestelmän tasolla:
 - (a) Yhdenmukaistetaan koulutusstrategiat ja -suunnitelmat ympäristökestävyyden kanssa, mukaan luettuina ne, jotka liittyvät opetussuunnitelmiin ja arviointeihin, pedagogiikkaan ja opettajien ammatilliseen kehittymiseen. Tuetaan kansallisten ja muiden strategioiden ja toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoa, mukaan luettuina niihin liittyvät käsitteet, kuten kestävä

kehitystä edistävä koulutus, toimintasuunnitelmien ja seurantamekanismien avulla.

- (b) Investoidaan vihreisiin ja kestäviin laitteisiin, resursseihin ja infrastruktuuriin (rakennuksiin, perustuksiin ja teknologiaan) oppimista, sosiaalista kanssakäymistä ja virkistystä varten terveellisten ja kestävien oppimisympäristöjen varmistamiseksi.
 - (c) Lisätään tietoisuutta ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen hyödyistä ja mahdollisuuksista sekä tuetaan oppilaitoksia ilmastonmuutosta, biodiversiteettiä ja kestävyyttä koskevien kysymysten saattamisessa osaksi oppijoiden jokapäiväistä elämää.
 - (d) Otetaan oppilaat, opiskelijat ja kaikki oppijat mukaan mielekkäällä ja koordinoitulla tavalla ehdottamaan ja suunnittelemaan lähestymistapoja siihen, mitä, miten ja missä he oppivat ympäristökestävyydestä ja sitä varten. Kannustetaan kaikentaustaisten oppijoiden sekä molempien sukupuolten tasapuolista osallistumista.
 - (e) Kehitetään kattavia opetussuunnitelmakehyksiä, joissa varataan aikaa ja tilaa perusteelliselle ympäristökestävyyttä koskevalle oppimiselle, niin että oppijat voivat kehittää kestävyysosaamista varhaislapsuudesta alkaen. Sukupolvien välinen oppiminen ja paikalliset esimerkit, ongelmat ja vastaukset voivat tehdä opetussuunnitelmista merkityksellisempiä oppijoille, kun niissä osoitetaan, että ilmastonmuutos, biodiversiteetti ja kestävyys ovat paikallisia ja niiden hyväksi voi toimia.
 - (f) Tuetaan kestävyyttä ja biodiversiteettiä koskevaa yhteistyötä ja verkostoitumista, jotka koskevat esimerkiksi paikallisviranomaisia, nuorten edustajia, ympäristökasvatuskeskuksia, metsiä, puistoja, maatiloja, museoita, kirjastoja, kansalaisjärjestöjä, tutkimusta, kuluttajajärjestöjä ja yrityksiä.
 - (g) Tuetaan hyvien käytäntöjen laajentamista ja investoidaan ympäristökestävyyttä koskevaa oppimista koskevaan pedagogiseen tutkimukseen kaikilla koulutuksen tasoilla.
- (5) tukevat oppijoita harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:
- (a) Annetaan oppijoille esikoulusta lähtien mahdollisuus ymmärtää, käsitellä ja arvostaa luontoa ja sen biodiversiteettiä, herätetään uteliaisuus ja opitaan toimimaan kestävyuden hyväksi yksilöllisesti ja yhdessä.
 - (b) Edistetään ympäristökestävyyttä koskevaa laadukasta elinikäistä oppimista, myös taloudellisen tuen avulla, mukaan luettuina harjoittelu, oppisopimuskoulutus, vapaaehtoistyö, opetussuunnitelman ulkopuolinen toiminta ja muut epävirallisen ja arkioppimisen muodot. Tunnustetaan ja palkitaan kansalaisten sitoutumista ympäristökestävyyteen.
 - (c) Edistetään oppimismenetelmiä ja lähestymistapoja, jotka perustuvat yhteistyöhön ja ovat kokemuksellisia ja merkityksellisiä paikallisen ympäristön ja perinteiden kannalta. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijoille annetaan käytännön mahdollisuuksia tarkkailla luontoa ja pitää siitä huolta, säästää resursseja, korjata, käyttää uudelleen ja kierrättää, mikä auttaa heitä ymmärtämään kestävien elämäntapojen ja kiertotalouden merkityksen.
 - (d) Tarjotaan tarkkaa ja helposti saatavilla olevaa tietoa ilmasto- ja biodiversiteetikriisistä ja sen aiheuttajista, kehitetään ongelmanratkaisu- ja

yhteistyötaitoja, edistetään kriittistä ajattelua ja medialukutaitoa sekä tuetaan myönteisiä toimia, myös vapaaehtoistyötä, jotta voidaan torjua ja vähentää pelkoa ja voimattomuutta, joita oppijat saattavat kokea planeetan kriiseissä.

- (6) tukevat opettajia ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen helpottamisessa harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:
- (a) Tunnustetaan, että kaikki opettajat oppiaineesta tai koulutusalaista riippumatta ovat kestävyysopettajia, joiden on tuettava oppijoitaan vihreään siirtymään valmistautumisessa. Kuullaan opettajia opetussuunnitelmien kehittämistä ja otetaan heidät siihen mukaan samoin kuin muihin ympäristökestävyyteen liittyviin koulutusuudistuksiin ja asianmukaisen ammatillisen kehittymisen suunnitteluun.
 - (b) Sisällytetään ympäristökestävyys kaikkiin opettajien peruskoulutusohjelmiin, jatkuvan ammatillisen kehittymisen ohjelmiin ja opettajien ammatillisiin standardeihin ja kehyksiin, jotta voidaan tukea opettajien osaamisen kehittämistä kestävyiden osalta.
 - (c) Luodaan opettajille mahdollisuuksia ja kannustimia osallistua kestävyyttä koskeviin ammatillisen kehittymisen ohjelmiin, esimerkiksi kytkemällä ne uralla etenemiseen ja urakehitykseen sekä luomalla opettajille erilaisia rooleja, kuten kestävyyskoordinaattori.
 - (d) Autetaan opettajia, myös tarjoamalla riittävästi aikaa ja tilaa, ottamaan käyttöön ympäristökestävyyttä koskevaa oppimista edistävää pedagogiikkaa, lähestymään kestävyyskoulutusta monialaisesti ja kehittämään ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen sosioemotionaalaisia näkökohtia, jotta kaikista oppijoista voi tulla muutoksen aikaansaajia ja jotta he voivat oppia toimimaan yksilöllisesti ja yhdessä kestävämmän maailman hyväksi.
 - (e) Kannustetaan muutosvoimaiseen ja monialaiseen opetukseen ja oppimiseen ja mahdollistetaan ne käyttäen perinteisiä ja innovatiivisia oppimistapoja, kuten käytännön oppimista, STEAM-lähestymistapaa⁴², hackathon-tapahtumia ja pelillistämistä;
 - (f) Kehitetään ja levitetään resursseja opettajien tukemiseksi, myös arvioinnin osalta. Tuetaan opettajia käyttämään perinteisiä ja uusia työkaluja ja materiaaleja ympäristökestävyyden opettamiseen erilaisissa sisä- ja ulkotiloissa sekä digitaalisissa ja ei-digitaalisissa ympäristöissä. Tarjotaan pääsy asiantuntijakeskuksiin, myös ympäristökasvatuskeskuksiin.
 - (g) Kannustetaan tutkimus- ja innovaatioyhteisöä toimimaan yhdessä virallisen ja epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen tarjoajien kanssa opettajien tukemiseksi ympäristökestävyyden alalla. Kannustetaan opetushenkilöstöä osallistumaan ilmastokriisiin, ympäristökriisiin ja kestävyteen liittyviin kokeiluhankkeisiin ja kokeilevaan tutkimukseen.
- (7) tukevat oppilaitoksia, jotta nämä voivat integroida tehokkaasti ympäristökestävyyden kaikkeen toimintaansa, harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:
- (a) Kannustetaan ja helpotetaan tehokkaita, koko laitosta koskevia lähestymistapoja kestävyteen, mihin kuuluvat opetus ja oppiminen, visio,

⁴² STEAM-lähestymistavassa (luonnontieteet, teknologia, insinööritieteet, taideala ja matematiikka) hyödynnetään luovaa potentiaalia, joka syntyy STEM-koulutuksen yhdistämisestä taidealaan, humanistisiin tieteisiin ja yhteiskuntatieteisiin.

suunnittelu ja hallinto, aktiivinen oppijoiden ja henkilöstön osallistuminen, rakennusten ja resurssien hallinta, kumppanuudet paikallisten ja laajempien yhteisöjen kanssa sekä tutkimus ja innovointi. Tuetaan opetusalan johtajia organisaatiomuutoksen hallinnassa tarjoamalla täydennyskoulutusta ja ohjausta näitä tehtäviä varten.

- (b) Tuetaan oppilaitoksia, jotta ne voivat suunnitella, seurata ja arvioida kestävyysstrategioitaan tai sisällyttää kestävyuden nykyisiin prosesseihinsa ja toimenpiteisiinsä (esim. koulujen kehittämissuunnitelmiin, korkeakoulujen tehtäväkuvauksiin ja strategioihin). Tunnustetaan, että tämä on pitkän aikavälin prosessi, joka edellyttää pieniä, mitattavissa olevia toimia, joita seurataan ja arvioidaan jatkuvasti, myös laitosten itsearvioinnin avulla.
 - (c) Kannustetaan ja tuetaan kouluja, korkeakouluja, ammatillisen koulutuksen tarjoajia ja muita koulutuksen tarjoajia osallistumaan ympäristösertifiointiohjelmiin, jotka voivat tuottaa ympäristö-, koulutuksellisia sekä taloudellisia hyötyjä. Tarjotaan tukirakenteita tällaisille järjestelmille, esimerkiksi virastoja tai elimiä, jotka tukevat koko laitosta koskevia lähestymistapoja, mentorointia ja verkostoitumista, malleja ja ohjausta sekä taloudellista tukea.
 - (d) Keskitetään osa koulutusorganisaatioiden sisäisistä tai ulkoisista arviointi- ja laadunvarmistusmekanismeista kestävyteen. Palkitaan korkeakouluja tulosperusteisilla rahoituskehyksillä, jotta ne sitoutuvat kestävyteen tehokkaasti.
 - (e) Sisällytetään ympäristökestävyys edelleen ohjelmiin, opintosuunnitelmiin ja moduuleihin useilla eri aloilla, kuten kauppatieteissä, yhteiskuntatieteissä, arkkitehtuurissa ja insinööritieteissä, maankäytön suunnittelussa ja hallinnoinnissa. Hyödynnetään ympäristö- ja koulutusjärjestöjen ja muiden asiaa käsittelevien elinten kehittämiä resursseja ja materiaaleja.
 - (f) Tuetaan korkeakouluja ja ammatillisia oppilaitoksia sellaisten pienten, räätälöityjen ympäristökestävyyttä koskevien kurssien kehittämisessä, jotka johtavat mikrotutkintoihin, ammatillisen osaamisen syventämiseksi, laajentamiseksi ja päivittämiseksi.
 - (g) Tuetaan kumppanuuksia liike-elämän, taiteen, maatalojen, kulttuuriperinnön, urheilun, tutkimuslaitosten, opetusresurssien (mukaan lukien teknologian, julkaisu- ja toiminnan ja muiden opetussuunnitelmiin liittyvien välineiden) tuotannon ja koulutustutkimuksen kanssa. Kehitetään opetussuunnitelman ulkopuolisia ohjelmia, kesäohjelmia ja muita ohjelmia samalla, kun tuetaan harjoittelua esimerkiksi laboratorioissa, yrityksissä, tutkimuslaitoksissa ja kansalaisjärjestöissä.
- (8) ottavat käyttöön kansallisia ja EU:n varoja infrastruktuuriin, koulutukseen, välineisiin ja resursseihin tehtäviin investointeihin, joilla lisätään koulutuksen kestävyttä ja valmiutta vihreään siirtymään; kyseeseen tulevat erityisesti Erasmus+, elpymis- ja palautumistukiväline, Euroopan solidaarisuusjoukot, Euroopan sosiaalirahasto plus, Euroopan aluekehitysrahasto, teknisen tuen väline, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja InvestEU;
- (9) investoivat poliittisten haasteiden ja näiden aloitteiden vaikutusten seurantaan, tutkimukseen ja arviointiin, jotta voidaan hyödyntää opittuja kokemuksia ja tarjota tietoa poliittista päätöksentekoa varten, muun muassa tukemalla yhteisten

ympäristökestävyyttä koskevien indikaattoreiden ja tavoitteiden kehittämistä koulutuksen alalla.

KEHOTTA A KOMISSIOTA

1. helpottamaan jäsenvaltioiden ja sidosryhmien välistä yhteistyötä ja vertaisoppimista ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen alalla seuraavien avulla:
 - 1.1. Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiset puitteet edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)⁴³, jossa vihreää siirtymää koskeva koulutus on keskeinen painopistealue.
 - 1.2. Levitetään ja kannustetaan käyttämään mahdollisuuksia tarjota ympäristökestävyyttä koskevaa koulutusta sekä edistää ja tukea sitä EU:n rahoitusohjelmissa, kuten Erasmus+, Euroopan solidaarisuusjoukot, Life-ohjelma, Euroopan sosiaalirahasto, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, Marie Skłodowska-Curie -toimet ja teknisen tuen väline.
 - 1.3. Jaetaan hyviä käytäntöjä Erasmus+ -ohjelman henkilöstövaihtoista, hankkeista ja verkostoista, muun muassa Erasmus+ -ohjelman eurooppalaisten yliopistojen, eTwinning-verkkoyhteisön sekä ammatillisen koulutuksen huippuyksikköjen, Marie Skłodowska-Curie -toimien ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin kautta.
 - 1.4. Tunnistetaan, tallennetaan ja jaetaan esimerkkejä hyvistä käytännöistä, myös olemassa olevien verkkoalustojen⁴⁴ kautta, sekä tuetaan koulutus alalla toimivien kansallisten ja muiden organisaatioiden verkostoitumista ja ympäristökestävyyttä virallisessa ja epävirallisessa koulutuksessa.
 - 1.5. Otetaan nuoret mukaan suosituksen täytäntöönpanoon erityisesti Euroopan nuorison teemavuoden 2022 ja EU:n nuorisodialogin kautta sen varmistamiseksi, että nuorten ja nuorisojärjestöjen mielipiteet, näkemykset ja tarpeet otetaan täysin huomioon.
 - 1.6. Luodaan synergioita ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalition ja uuden eurooppalaisen Bauhausin kanssa.
2. kehittämään ja jakamaan ympäristökestävyyttä koskevan oppimisen resursseja, materiaaleja ja tutkimusta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, myös uudessa eurooppalaisessa kestävyysosaamiskehyksessä;
3. tukemaan opettajia ympäristökestävyyden opettamisessa seuraavasti:
 - 3.1. Tarjotaan resursseja ja tukimateriaalia tulevalle Euroopan kouluopetus alustalla, EPALEssa ja Euroopan nuorisoportaalissa.
 - 3.2. Palkitaan ympäristökestävyyttä koskevan opetuksen ja oppimisen erinomaisia toimia EU:n palkitsemisjärjestelmien avulla, mukaan luettuina eurooppalainen innovatiivisen opetuksen palkinto, eTwinning-palkinto ja eurooppalaiset ammatillisen osaamisen palkinnot.
4. seuraamaan korkeakouluista ja ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden ja uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden vihreiden taitojen kehittymistä, esimerkiksi sisällyttämällä heidät eurooppalaiseen tutkinnon suorittaneiden seurantaan;

⁴³ Neuvoston päätöslauselma 2021/C 66/01.

⁴⁴ Tähän voisivat kuulua tuleva Euroopan kouluopetus alusta, Oppisoppi, Science is Wonderful! -alusta, Euroopan nuorisoportaalii, EPAL E, Scientix, eurooppalainen oppisopimusyhteenliittymä ja osaamissopimus.

5. seuraamaan ympäristökestävyyttä koskevan koulutuksen edistymistä eurooppalaista koulutusalueella ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevissa kertomuksissa;
6. vahvistamaan yhteistyötä olemassa olevien kansainvälisten järjestöjen, erityisesti Unescon ja muiden YK:n elinten, kanssa, jotta voidaan edistää jäsenvaltioiden poliittisten päättäjien, toimijoiden ja sidosryhmien kanssa ympäristökestävyyttä koskevaa koulutusta koskevaa lähestymistapaa, johon kuuluvat tasa-arvoisuus, osallisuus ja oikeudenmukaisuus, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti;
7. jatkamaan Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen vihreän ulottuvuuden vahvistamista vihreän liikkuvuuden ja vihreiden käytäntöjen avulla hankkeissa ja keskittymällä voimakkaasti ympäristökestävyyteen eri koulutus- ja nuorisoalan sidosryhmien välisessä yhteistyössä.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*